

П. Г. Удхаус

Ъкридж се измъква сух от
водата

Покойният сър Рупърт Лейкнхийт, кавалер на Ордена на Британската империя, член на Кралския викториански орден, беше от мъжете, с които страната ни се гордее. До оттеглянето му в пенсия през 1906 година той беше назначаван като губернатор на различни, известни с нездравословния си климат предни постове на Британската империя, разположени около Екватора и като такъв беше спечелил уважението и почитта на всички. Един добронамерен редактор, когото познавах по-отблизо, ми осигури работа като помощник на Вдовицата на този велик администратор при подготовката на мемоарите му за печат. И така, през един летен следобед тъкмо бях привършил с натъкмяването на подходящата външна обличовка за първото си посещение при нея в къщата ѝ на Търлоу скуеър, Южен Кенсингтън, когато на вратата се почука и влезе Бауълс, моят хазаин, отрупан с подаръци.

Те се състояха от бутилка с крещящ етикет и голяма картонена кутия за шапки. Аз ги изгледах недоумяващо, тъй като не бяха адресирани до мен.

Бауълс, с характерния си посланически маниер, благоволи да обясни.

– Мистър Ъкридж – каза той с онази нотка на бащинска привързаност, която винаги се прокрадаваше в гласа му, щом заговореше за тази заплаха за целокупната цивилизация – се отби преди минутка, сър, и пожела да ви връча тези неща.

Щом приближих масата, на която беше поставил предметите, успях да реша загадката с бутилката. Тя беше голяма и тумбеста, а върху най-изпъкналата ѝ част с червени букви се мъдреше една-единствена дума: ПЕППО. Под нея, с по-малки черни букви беше написано: „Действа ободрително“. Не бях виждал Ъкридж повече от две седмици, но си спомних, че при последната ни среща ми беше говорил за някакъв противен сироп, от онези без рецепта, на който той по някакъв начин беше станал представител. Очевидно това беше въпросната лечебна течност.

– Но какво има в кутията за шапки? – попитах аз.

– Не мога да кажа, сър – отвърна Бауълс.

В този миг обектът на дискусиата, който до този момент си стоеше на мястото мирно и тихо като всяка нормална неодушевена вещ, изруга цветисто като стар моряк, след което запя встъпителните тактове на „Ани Лори“ и накрая потъна в предишното си мрачно мълчание.

Несъмнено няколко дози от ПЕППО биха ме въоръжили с необходимата сила на духа, за да понеса със стоическо безразличие това забележително произшествие. Тъй като обаче вътрешността ми не

съдържаше нито капка от чудодейния сироп, оживяването на мъртвата материя оказа ужасно въздействие върху нервните ми центрове. Аз отскочих назад и съборих един стол, а Бауълс, забравил за своето достолепие, се издигна безмълвно към тавана. За пръв път го виждах да сваля обичайната си маска на пенсиониран сфинкс, затова дори в този тежък за мен момент аз изпитах искрена наслада от гледката. Тя беше от онези вълнуващи преживявания, които се случват веднъж в живота.

– За Бога! – възкликна Бауълс.

– Я си вземи един фъстък – гостоприемно предложи кутията за шапки. – Вземи си, де.

Паниката на Бауълс намаля.

– Това е птица, сър. Папагал!

– Какво, дявол да го вземе, си мисли, че прави Ъкридж – изревах аз както подобава на възмутен стопанин, – като задръства стаята ми с проклети папагали? Ще ми се този човек да разбере...

Споменаването на името Ъкридж подежда на Бауълс като галещ летен бриз. Той възвърна обичайната си самоувереност.

– Не се съмнявам, сър – изрече той с хладна нотка в гласа, очевидно предназначена да ме укори за моето избухване, – че мистър Ъкридж има основателна причина да ни повери птицата. Предполагам, че иска вие да поемете грижите за нея.

– Той може и да иска... – започнах напушен аз, но в този момент погледът ми попадна върху часовника. Ако не исках да създам лошо впечатление у работодателката си, като я накарам да ме чака, трябваше незабавно да тръгна.

– Остави тази кутия за шапки в другата стая, Бауълс – казах аз. – И, предполагам, ще направиш добре, ако дадеш на птицата нещо за ядене.

– Много добре, сър. Можете да сте напълно сигурен, че ще се погрижа за нея както трябва.

Гостната, в която ме въведеха, след като пристигнах на Търлоу скуеър, беше пълна с всевъзможни джунджурии, разнообразни по големина, форма и цвят, напомнящи гръмогласно за губернаторската кариера на покойния сър Рупърт. В допълнение към тях в стаята се намираще дребно и смущаващо красиво момиче със синя рокля, което ми се усмихна дружелюбно.

– Лея ми ще слезе всеки момент – каза тя и в продължение на няколко минути си разменяхме банални реплики.

След това вратата се отвори и се появи лейди Лейкнхийт.

Вдовицата на Администратора беше висока, ъгловата и слаба жена,

със загоряло от слънцето лице и израз на диктатор в оставка, което правеше съвсем правдоподобна теорията, че в годините преди 1906 тя несъмнено беше дала своя принос в управлението на поверените на покойния ѝ съпруг територии. Целият ѝ вид говореше за жена, предопределена от Природата да внушава законност и ред в гърдите на буйните канибалски вождове. Тя ме огледа с преценяващ поглед, а после, сякаш примирена с факта, че макар и да изглеждах съвсем незначителен, вероятно щях да ѝ свърша същата работа като всеки друг срещу предлаганата от нея сума, ме прие сред паството си, като натисна звънеца и нареди да донесат чай.

Чаят беше сервиран и аз се опитвах да съчетая духовит диалог с трудната задача да крепя чашата си върху най-малката чинийка, която някога бях виждал, когато моята домакиня погледна неволно през прозореца и издаде звук, който беше нещо средно между въздишка и цъкане с език.

– О, Боже! Пак този странен човек.

Момичето със синята рокля, което беше отказало чай и бродираше в единия от ъглите, се наведе още повече над своето ръкоделие.

– Мили! – жално проплака губернаторшата, сякаш желаше съчувствие в тази неприятна ситуация.

– Да, лельо Елизабет?

– Този човек отново идва!

Последва кратка, но ясно доловима пауза. Страните на момичето се обагриха в нежно розово.

– Да, лельо Елизабет? – каза тя.

– Мистър Ъкридж – обяви прислужницата на вратата.

В този миг установих, че ако подобни неочаквани удари продължаваха да ме спохождат и съществуването ми се превърнеше в нескончаема поредица от сътресения и изненади, то щеше да се наложи да допусна ПЕППО официално в живота си като съществен регулиращ фактор. Аз безмълвно наблюдавах как Ъкридж нахлу весело в гостната с увернатата решителност на мъж, попаднал в позната обстановка. Дори и да не разполагах с думите на лейди Лейкнхийт като доказателство, поведението красноречиво говореше, че той е чест посетител в нейната гостна; а как беше успял да се сближи с една толкова видна и уважавана дама, за мен беше пълна загадка. Съвзех се от вцепенението си, за да установя, че ни запознават, и че Ъкридж, поради някаква причина, несъмнено съвсем ясна за неговия потаен ум, ала необяснима за мен самия, се отнасяше към мен като към съвсем непознат човек. Той кимна любезно, но

сдържано и аз, влизайки в тон с негласното му желание, кимнах в отговор. Очевидно изпълнен с облекчение, той се впусна в задушевен разговор с лейди Лейкнхийт.

– Имам добри новини за вас – каза той. – Новини за Ленард.

Промяната в поведението на нашата домакиня при тези думи беше забележителна. Нейният тираничен вид се смекчи мигновено и се превърна в трепетно суетене. Цялата ѝ надменност, която я беше накарала само преди миг да го назове „онзи странен човек“, изчезна като подплашен канибал. Тя настоя да му поднесат чай и кифлички.

– О, мистър Ъкридж! – извика тя.

– Не искам да събуждам напразни надежди и прочее неща от сорта, момко... искам да кажа, лейди Лейкнхийт, но кълна се, наистина смятам, че съм попаднал на следа. Доста усърдно поразузнах тук-там.

– Колко мило от ваша страна!

– Не, не – скромно отвърна Ъкридж.

– Толкова се притесних – каза лейди Лейкнхийт, – че нямах нито миг спокойствие.

Много лошо!

– Снощи имах пристъп на моята отвратителна малария.

При тези думи, сякаш му бяха дали знак, Ъкридж бръкна под креслото си и извади от шапката си като някой фокусник една бутилка, сестра-близначка на онази, която беше оставил в моята стая. Дори от мястото си успях да разчета онези ободрителни думи върху яркия ѝ етикет.

– В такъв случай имам точно това, от което се нуждаете – избоботи той. – Ето какво ви трябва. Блестящи отзиви отвсякъде. Две дози и сакадите хвърлят патериците и се записват в кордебалета.

– Аз едва ли бих могла да бъда наречена саката, мистър Ъкридж – отбеляза лейди Лейкнхийт, възвърнала част от предишната си студенина.

– Не, не! За Бога, не! Но няма да сгрешите, ако вземете ПЕППО.

– ПЕППО? – изпълнена със съмнения повтори лейди Лейкнхийт.

– Той ще ви ободри.

– Мислите, че ще ми се отрази добре? – попита страдалката колебливо.

– Несъмнено.

– Е, много мило и съобразително от ваша страна, че сте го донесли.

При тези тревоги около Ленард...

– Знам, знам – измърмори Ъкридж, досущ като някой лекар.

– Струва ми се толкова странно – заяви лейди Лейкънхийт, – че след като пузнах обяви във всички вестници, никой не успя да го намери.

– Може би някой го е намерил! – загадъчно каза Ъкридж.

– Мислите, че е бил откраднат?

– Убеден съм. Такъв красив папагал като Ленард, който може да говори на шест езика...

– И да пее – промълви лейди Лейкънхийт.

– ...и да пее – добави Ъкридж, – струва много пари. Но не се притеснявай, стар... ъ... не се притеснявайте. Ако разследването, което в момента провеждам, се окаже успешно, Ленард ще бъде при вас утре жив и здрав.

– Утре?

– Точно така, утре. Разкажете ми сега за вашата малария.

Усетих, че е дошло време да си тръгвам. Не само защото разговорът бе тръгнал в чисто медицинска посока и аз на практика бях изключен от него; онова, което наистина ме теглеше навън, беше неотложната нужда да изляза някъде на открито и да помисля. В ума ми цареше истински хаос. Изведнъж започна да ми се струва, че светът е пълен с важни и обезпокоителни папагали. Взех си шапката и станах. Домакинята удостои оттеглянето ми само с разсеяно кимване. Последното нещо, което видях, беше как Ъкридж като човек с голямо сърце нежно се навежда напред, за да не пропусне нито сричка от клиничните откровения на своята събеседничка. Той не потупваше лейди Лейкънхийт по ръката и не й казваше да бъде храбра малка жена, но правеше всичко, което един мъж може да направи, за да й покаже, че макар и суров на вид, сърцето му си е на мястото и съчувства на нейните неприятности. Тръгнах обратно към къщи. Вървах бавно и замислено, като се блъсках в улични лампи и пешеходци. Когато най-сетне стигнах Ибъри стрийт, гледката на Ъкридж, изтегнат на дивана с цигара в уста, ми подежда като небесно откровение. Бях твърдо решен преди да си тръгне да получа обяснение за онова, което ставаше, дори ако трябваше да изтръгна със сила истината от него.

– Здравсти, момко! – каза той. – Дявол да го вземе, Корки, стари друже, преживявал ли си някога в живота си нещо по-странно от нашата среща преди малко? Надявам се, не се сърдиш, задето се престорих, че не те познавам. Работата е там, че положението ми в онази къща... Какво, по дяволите, правеше ти там, между другото?

– Помагам на лейди Лейкънхийт да подготви мемоарите на съпруга

си.

– Разбира се, да. Спомням си, като я чух да казва, че щяла да впрегне някого. Но колко странно, че това се оказа точно ти. Както и да е, докъде бях стигнал? О, да. Моето положение в къщата, Корки, е толкова деликатно, че не се осмелявам да рискувам и да вляза в каквато и да е ангажираща близост. Искам да кажа, че ако бяхме се хвърлили да се прегръщаме и ти след време направеше някакъв глупав гаф – а нищо не ти пречи да го сториш, момко – и те изхвърлят на улицата за лявото ухо – е, виждаш в какво положение ще се окажа аз. Ще бъда несъмнено завлечен от твоето падение. А аз най-тържествено те уверявам, момко, че от добрите ми отношения с тази жена зависи целият ми живот. Трябва да получа нейното съгласие!

– Нейното какво?

– Нейното съгласие. За женитбата.

– Женитбата?

Ъкридж издуха облак дим и се вторачи сантиментално през него към тавана.

– Нали е истински ангел? – тихо въздъхна той.

– Лейди Лейкънхийт ли имаш предвид? – попитах аз, озадачен.

– Не се прави на малоумник! Мили, разбира се.

– Мили? Момичето в синьо?

Ъкридж въздъхна мечтателно.

– Когато я срещнах за пръв път, Корки, тя носеше точно тази синя рокля. И шапка с финтифлюшки. Беше в метрото. Отстъпих й мястото си и докато висях на кожения ремък над нея, се влюбих направо светкавично. Давам ти честната си дума, момко, влюбих се завинаги в нея между спирките на Слоун скуеър и Южен Кенсингтън. Тя слезе на Южен Кенсингтън. Аз също. Проследих я до къщата, позвъних, убедих прислужницата да ме пусне, а щом се озовах вътре, скалпих някаква история, че са ме упътили неправилно и съм попаднал на грешен адрес и прочее неща от сорта. Сигурно са ме помислили за луд, или че се опитвам да им продам някаква застраховка, но за мен това нямаше значение. След няколко дни ги посетих, а после се навъртах наоколо и внимателно следях къде ходят и какво правят, пресрещах ги навсякъде, където отиде, покланях се, подхвърлях по някоя дума и общо взето ги карах да усещат присъствието ми. Казано накратко, стари дружже, ние се сгодихме. Успях да установя, че Мили има навик да извежда кучето на разходка в Кенсингтън гардънс всяка сутрин в одинайсет и след това нещата започнаха да се подреждат. Струваше ми доста усилия, разбира се,

да ставам толкова рано, но аз бях неизменно там всеки ден, приказвахме и хвърляхме пръчки на кучета и... е, както казах, сгодени сме. Тя е най-възхитителното и прекрасно момиче, което си срещал в живота си, момко.

Изслушах този разказ без да пророня дума. Цялата история беше твърде катастрофална за ума ми. Тя направо ме смаза.

– Но... – започнах аз.

– Но – прекъсна ме Ъкридж – все още не сме съобщили новината на старата дама и аз се опитвам с всеки нерв на тялото си, с всяка фибра на мозъка си, стари друже, да ѝ се представя в добра светлина. Затова ѝ занесох онзи ПЕППО. Сигурно ще кажеш, че не е кой знае колко, но всяка дреболия помага. Показва усърдие. А от усърдието по-хубаво няма. Но, разбира се, онова, на което най-много разчитам, е папагалът. Това е моят коз.

Аз прокарах ръка по сбръчканото си от мисловен напън чело.

– Папагалът! – повторих аз едва-едва. – Обясни ми за папагала.

Ъкридж ме изгледа искрено учуден.

– Нима искаш да ми кажеш, че още не си разбрал? Човек с твоята интелигентност! Корки, ти ме смайваш. Ами че аз го откраднах, разбира се. Или по-точно, Мили и аз го откраднахме. Мили – момиче като нея се среща едно на милион – пхна птицата в пазарска чанта една вечер, когато леля ѝ вечеряше навън и ми я спусна през прозореца на гостната. Сега аз я държа на заден план, докато не назрее моментът за зрелищното ѝ връщане. Нямах да свърши работа, ако я бях върнал веднага. Лоша стратегия. По-разумно ще бъде да задържа пернатото няколко дни в резерв, да покажа усърдие и да предизвикам интерес. Двамата с Мили разчитаме на факта, че старата дама така здраво се е запънала да ѝ върнат папагала, та едва ли после ще ми откаже каквото и да било.

– Но защо натресе проклетия папагал в моята квартира? – попитах аз, спомнил си за неприятното преживяване. – Сърцето ми щеше за една бройка да изхвърчи като тапа навън, когато кутията за шапки проговори.

– Съжалявам, старче, но трябваше да го направя. Не мога да бъда сигурен, че на старата дама няма да ѝ скимне да дойде в моята квартира за нещо. От време на време съм я канил – твърде непредвидливо, както сега си давам сметка – на чай някой следобед. Затова трябваше да остава птицата при теб. Утре ще я взема.

– Ще я вземеш още тази вечер.

Не тази вечер, старче – замоли Ъкридж. – Утре. Ще видиш, че няма

да ти създава никакви неприятности. Просто ѝ подхвърляй по някоя дума от време на време и ѝ давай хляб, натопен в чай или нещо друго и няма да имаш никакви проблеми с нея. А аз ще мина най-късно към обяд да я взема. Господ здраве да ти дава, момко, затова, че ми помогна днес!

За човек като мен, който счита, че са му необходими поне осем часа сън, ако иска да запази младежкия си вид, фактът, че папагалът Ленард се оказва много чувствителен и лесно възбудим, се оказва убийствено измерителен. Както щях да установя, изпитанията, през които беше минал след напускането на родния дом, бяха разтърсили нервната му система. Преди да си легна новият ми съквартирант се държеше сравнително прилично, а когато се изтегнах блажено в леглото за оздравителен сън, пернатият ми гост вече спеше първия си сън. Но в два сутринта сигурно го беше навестил някакъв кошмар, защото бях изтръгнат от дебрите на съня от дрезгав монолог, който според мен беше на някакъв туземен диалект. Изпълнението продължи без прекъсване до два и петнайсет, а след това бе заменено от имитация на парен валяк. След неколкоминутно буботене, очевидно успокоен, папагалът отново заспа. Аз се унесох към три, а в три и половина бях разбуден от бодрите чувици на моряшка песен. Оттам нататък периодите, в които всеки от нас спеше, изобщо не съвпаднаха. Нощта беше дълга и изтощителна и преди да изляза след закуска, аз оставих категорични указания на Бауълс да уведоми Ъкридж при пристигането му, че ако плановете му да прибере моя неканен гост същия ден се объркат, смъртността сред папагалите рязко ще се повиши. Когато се върнах в квартирата си вечерта, установих, че ултиматумът ми е бил взет присърце. Кутията за шапки беше изчезнала, а около шест часа се появи Ъкридж, толкова засмян и радостно възбуден, че аз разбрах какво се беше случило още преди да заговори.

– Корки, мой човек – възторжено започна той, – това е най-шантавият и най-веселият ден за всички времена и можеш спокойно да ме цитираш!

– Лейди Лейкънхийт ти даде благословията си?

– Не просто ми я даде, а ми я дари радостно и с възторг.

– Не мога да проумея – казах аз.

– Какво не можеш да проумееш? – попита Ъкридж, усетил дразнеща нотка в гласа ми.

– Е, не искам да хвърлям напразни обвинения, но си мисля, че първото нещо, което тя би направила, е да проучи финансовото ти състояние.

– Моето финансово състояние? Че какво не му е наред на моето

финансово състояние? Имам петдесет и няколко лири на влог в банката и съм на прага да натрупам огромно състояние от този ПЕППО.

– И това удовлетвори лейди Лейкънхийт? – скептично попитах аз.

Ъкридж се поколеба за миг.

– Е, ако трябва да бъда съвсем честен, момко – призна той, – останах с впечатление, че тя си мисли, че леля ми ще подкрепи финансово начинанието, докато си стъпя на краката.

– Леля ти! Но леля ти окончателно и безвъзвратно се отказа от теб и те лиши от наследство.

– Да, ако трябва да бъдем съвсем точни, точно така постъпи. Но старата дама не знае това. Всъщност, аз съвсем умишлено не ѝ го споменах. Нали разбираш, счетох за нужно при този развой на събитията, да изиграя леля ми като основен коз.

– Ти ми каза, че папагалът бил твоят основен коз.

– Знам, че ти казах. Но тези неща се променят в последния момент. Тя клокочеше от благодарност за птицата като връщ чайник, но когато се възползвах от възможността да поискам благословията ѝ, с изненада видях, че се наежи и разколеба. В очите ѝ се появи предишния неприятен стоманен блясък и бабето започна да плещи за тайни срещи и че сме я държали в неведение. Ситуацията изискваше да мисля бързо, момко. И тогава получих вдъхновение. Изиграх картата с леля ми. И повярвай ми, старче, все едно бях изрекъл някакво магическо заклинание. Оказа се, че старата дама отдавна е почитателка на нейните романи и копнеела да се запознае с нея. Омекна като памук в момента, когато споменах името на леля ми и оттогава нямам никакви проблеми с нея.

– А мислил ли си какво ще се случи, когато двете се срещнат? Не виждам дори половин процентова възможност леля ти да даде блестяща препоръка за твоите достойнства.

– Това е вярно. Важното в случая обаче е, че за огромна изненада късметът се оказа на моя страна. По една щастлива случайност леля ми не е в града. В момента е в къщата си в Съсекс, където довършва поредния си роман, а в събота ще отплава за Америка, където ще изнася сказки.

– Как разбра това?

– Късмет, братче, страхотен късмет. Срещнах случайно нейния секретар, един тип на име Уосик, на приятелска сбирка в клуба миналата събота. Няма никакъв начин да се срещнат. Когато леля ми довършва роман, никога не чете писмата или телеграмите си, така че няма смисъл скъпият бабет да се опитва да се свърже с нея. Днес е сряда, тя ще

отплава в събота и ще бъде в странство шест месеца – е, дявол да го вземе, когато разбере за тази история, аз отдавна ще бъда женен мъж.

Уговорката между мен и моята работодателка при предварителните ни разговори беше, че тя и племенницата ѝ ще посвещават следобедите си на мемоарите, и че най-удобно ще бъде всеки ден да се явявам на Търлоу скуеър в три часа. На следващия ден тъкмо се бях настанил в кабинета на приземния етаж, когато влезе Мили, натоварена с документи.

– Леля ме помоли да ви донеса писмата на чичо Рупърт за 1889 година.

Огледах я с интерес и с нещо много близко до благоговение. Това беше момичето, нагърбило се с ужасната задача да изживее живота си като мисис Стенли Федърстоунхо Ъкридж – и, нещо повече, перспективата изглежда ѝ харесваше. Точно такива качества превръщат момичетата в истински героини.

– Благодаря – казах аз, като сложих писмата на бюрото. – Между другото, мога ли... надявам се, че ще... – заекнах аз – искам да кажа, Ъкридж ми разказа всичко. Надявам се, че ще бъдете много щастливи.

Лицето ѝ грейна. Тя наистина беше най-очарователното момиче, което бях срещал.

– Благодаря ви много – изчурулика момичето. После седна в огромното кресло и изведнъж ми се стори дребна като мушица. – Стенли ми разказа какви големи приятели сте двамата. Той много държи на вас.

– Страхотен човек! – сърдечно отвърнах аз. Бях готов на всичко, за да ѝ доставя удоволствие. Това момиче беше невероятно очарователно. – Познаваме се още от училище.

– Знам. Той винаги го споменава. – Тя ме погледна с кръглите си очи, точно като на персийско коте. – Предполагам, вие ще му бъдете шафер? – Тя се заля от смях. – По едно време бях много уплашена, че няма да има нужда от шафер. Мислите ли, че беше твърде непочтено от наша страна да откраднем папагала на леля Елизабет?

– Непочтено? – възмутено отговорих аз. – В никакъв случай. Що за идея!

– Тя страшно се притесни – отбеляза момичето.

– Притесненията и грижите от време на време са полезни – уверих я аз. – Твърде голямото душевно спокойствие води до преждевременна старост.

– И въпреки това никога не съм се чувствала по-лоша и засрамена от себе си. Знам, че Стенли се чувстваше по същия начин.

– Със сигурност! – съгласих се аз прочувствено. Това създание

беше толкова прелестно, така фино, та дори абсурдното ѝ предположение, че Ъкридж притежава съвест не можа да наруши душевния ми комфорт.

– Той е чудесен и мил, истински кавалер.

– Аз самият бих използвал същите думи.

– Е, за да ви убедя какъв прекрасен характер има, ще ви кажа, че излезе с леля, за да ѝ помогне с пазаруването.

– Нима!

– Просто да се опита да ѝ се реваншира, разбирате ли, за тревогите, които ѝ причинихме.

– Това е благородно! Точно така. Абсолютно благородно!

– А ако има нещо на света, което да мрази най-много, това е да носи пакети.

– Този човек – възкликнах аз с фанатичен възторг – е истински сър Галахад!

– Нали? Онзи ден...

Тя беше прекъсната, Някой затръшна входната врата. От коридора се разнесе тропот на големи крака. Вратата на кабинета рязко се отвори и вътре влетя самият сър Галахад, отрупан с пакети.

– Корки! – започна той. В този миг, забелязал бъдещата си съпруга, която тревожно се беше надигнала от креслото, се вторачи в нея с очи, изпълнени със сърцераздирателно съжаление, като човек, комуто предстои да съобщи лоша новина. – Мили, моето момиче! – изрече той трескаво. – Загазихме!

Момичето се вкопчи в масата.

– О, Стенли, скъпи!

– Има само една надежда. Хрумна ми, докато се...

– Да не би леля Елизабет да е променила мнението си?

– Все още не. Но – мрачно предрече Ъкридж – съвсем скоро ще го направи, освен ако не реагираме светкавично.

– Но какво се е случило?

Ъкридж хвърли пакетите. Това, изглежда, го поуспокои.

– Тъкмо излизяхме от „Хародс“ – каза той – и се канех да отпраша към къщи с тези пакети, когато ми го сервира. Като гръм от ясно небе!

– Какво, Стенли, скъпи? Какво ти сервира?

– Най-противната и гаднярска новина на света. Че ще присъства на вечерята на клуб „Перо и мастило“ в петък вечер. Видях я да говори с някаква жена със сплескан като на мопс нос в отдела за плодове, зеленчуци, птици и домашни любимци, но така и не разбрах за какво си

говореха. А тя да вземе да покани старата дама на тази проклетата вечеря!

– Но, Стенли, защо леля Елизабет да не отиде на вечерята в клуб „Перо и мастило“?

– Защото моята леля пристига в града в петък, специално за да произнесе реч на тази вечеря, а твоята леля ще направи всичко възможно да ѝ бъде представена и да си поговорят надълго и нашироко за мен.

Двамата се втренихме безмълвно един в друг. Новината наистина беше смазваща. Също като влизането в контакт на два несъвместими химикала, така и срещата на леля с леля щеше неизбежно да произведе експлозия. И в тази експлозия щяха да бъдат погубени безвъзвратно надеждите и мечтите на две влюбени сърца.

– О, Стенли! Какво можем да направим?

Ако въпросът беше отправен към мен, щеше да ми бъде трудно да отговоря; но Ъкридж, този изобретателен човек, макар и повален, не беше нокаутиран.

– Има само един изход. Хрумна ми, докато търчах по Бромптън руд. Момко – продължи той, като сложи тежката си ръка върху рамото ми – ще имам нужда от твоето съдействие.

– О, чудесно! – извика Мили.

Аз самият не бих направил подобен коментар. Тя продължи да обяснява.

– Мистър Коркоран е толкова умен. Сигурна съм, че ако нещо може да се направи, той ще го направи.

Това окончателно унищожи шансовете ми да окажа каквато и да е съпротива. Щях да успея да дам отпор на Ъкридж, но очарованието на това момиче така бе смазало волята ми, че бях като восък в нейните ръце.

Ъкридж седна на бюрото и заговори напрегнато, както подобаваше на случая.

– Колкото и да е странно, момко – с поучителен тон започна той, – понякога се оказва, че дори най-големите трудности, през които човек трябва да премине, в края на краищата могат да му донесат нещо добро. В живота ми няма период, който да съм мразил повече от месеците, прекарани в къщата на леля ми в Уимбълдън. Но слушай продължението, стари друже! Именно докато търпях несгодите и тиранията ѝ, успях да изуча нейните навици, което в случая ще ни помогне. Помниш ли Дора Мейсън?

– Коя е Дора Мейсън? – бързо попита Мили.

– Една обикновена възрастна жена, която беше секретарка на леля

ми – също тъй бързо отговори Ъкридж.

Аз лично помнех Дора Мейсън като доста хубаво и привлекателно момиче, но си дадох сметка, че ще бъде неразумно да споделя тези спомени. Задоволих се само да отбележа наум, че Ъкридж, независимо от недостатъците му като съпруг, притежаваше онзи тъй необходим такт, който помага в семейния живот.

– Мис Мейсън – продължи той, както ми се стори, този път малко по-предпазливо и премерено – имаше навика да ми разказва понякога за работата си. На мен, разбираш ли, ми беше жал за тази възрастна женаца, защото нейният живот беше сив и безрадостен и си бях поставил за цел от време на време да внасям в него известно разнообразие.

– Колко типично за теб, скъпи!

Тези думи, както се досещате, каза Мили, а не аз. Тя гледаше своя годеник с блеснали от възхищение очи и според мен си мислеше, че описанието, което бях дал за него, като един модерен Галахад, беше твърде скромно за неговите невероятни качества.

– И едно от нещата, които сподели спонтанно с мен – не се отклони от основната линия Ъкридж, – беше, че въпреки постоянното ораторстване по тези снобарски купони, леля ми не може да обели и думичка, ако речта ѝ не е предварително написана и тя не я е наизустила. Мис Мейсън ми се закле тържествено, че именно тя е написала всяка дума, произнесена от леля ми пред публика през последните две години. Започваш ли да схващаш мисълта ми, момко? Казано накратко, трябва да докопаме тази реч, която тя се кани да произнесе на вечерята в „Перо и мастило“. Трябва да сложим ръка на нея, стари ми друже, преди да стигне до леля ми. По този начин ще осуетим нейните планове. Задигни тази реч, Корки, старче, преди да е достигнала до нея и от мен да знаеш, че в петък ще установи, че има главоболие и не може да присъства на вечерята.

Бях скован от онова чувство на неизбежна обреченост, което спожда хората в опасност.

– Може би вече е късно – изпелтечих аз в последен плах опит за самосъхранение. – Сигурно отдавна е получила речта.

– В никакъв случай. Знаем каква е, когато завършва някоя от противните си книги. Не дава по никакъв начин да отвличат вниманието ѝ. Уосик, нейният секретар, при всички положения има нареждане да ѝ изпрати проклетото нещо с препоръчано писмо, което да пристигне в петък сутринта, така че тя да успее да го наизусти във влака. Слушай сега внимателно, момко, защото съм обмислил всичко до най-малките

подробности. Леля ми е в къщата си в Маркет Дийпинг, Съсекс. Не знам какво е разписанието на влаковете, но със сигурност има поне един, който може да ме откара до Маркет Дийпинг довечера. Веднага щом пристигна, ще изпратя телеграма на Уосик подписана с „Ъкридж“ – каза този знаменит интригант. – Аз имам пълно право да подписвам телеграми с „Ъкридж“ – добави той оправдателно. – В нея ще му наредя да предаде речта на господин, който ще го потърси, защото има уговорка с него да занесе речта в къщата ѝ. Единственото, което се иска от теб, е да отидеш до къщата на леля ми, да се срещнеш с Уосик – прекрасен момък и точно от онзи тип хора, които нищо няма да заподозрат – да вземеш ръкописа и да си тръгнеш. Щом завиеш зад първия ъгъл, ще го хвърлиш в най-близката кофа за боклук и всичко ще бъде наред.

– Не е ли наистина чудесен, мистър Коркоран? – извика Мили.

Погледнах към нея. Очите ѝ на персийско коте се взираха грейнали в моите – радостно, доверчиво, изпълнени с увереност. Аз преглътнах с усилие.

– Добре – дрезгаво казах аз.

На другата сутрин, докато се качвах в таксито, което щеше да ме откара до Хийт хаус, Уимбълдън Комън, бях обзет от тежко като олово предчувствие за надвиснала над мен неизбежна гибел. Опитах се да се избавя от този разтърсващ страх, като убеждавах сам себе си, че той се дължи единствено на спомените от последното ми посещение в тази къща, но той се бе вкопчил в гърдите ми и отказваше да ме напусне. През целия път бях изпълнен с мрачно предчувствие и когато позвъних на входната врата, ми се стори, че някакво немирно черно дяволче се изкиска зловещо. И докато чаках да ми отворят, изведнъж разбрах!

Дяволчето имаше пълното основание да се кисна, та чак да се пукне от кикот. Като светкавица ме озари прозрението къде е слабостта на нашия план. Беше съвсем в стила на Ъкридж, този вечно прибръзващ маломъник, да не я забележи; но това, че аз самият не я бях забелязал, кисна допълнително и без друго киселото ми настроение. Простият факт, който беше убягнал от вниманието и на двамата ни, беше следният – тъй като бях идвал в къщата и преди, икономът щеше да ме познае. Аз можеше и да успее да отмъкна речта, но на Великия бял вожд щеше да бъде докладвано кой и кога го е направил. Щеше да ѝ бъде съобщено, че посетителят, дошъл за ръкописа, е бил не някой друг, а презреният мистър Коркоран, свързан с неприятни спомени. И какво щеше да се случи тогава? Даване под съд? Затвор? Обществен позор?

Бях готов да отпраша към някое по-сигурно убежище, когато

вратата се отвори и аз изпитах най-силното облекчение, спохождало някога човешко същество.

Пред мен стоеше нов новеничък иконом.

– Е?

Всъщност, той не произнесе думата, но наличният му чифт изразителни, свъсени вежди свършиха работата вместо него. Изключително противен тип, точно толкова отблъскващ и лепкав колкото своя предшественик.

– Искам да се срещна с мистър Уосик – твърдо заявих аз.

В поведението на иконома не се прокрадна сърдечност, но очевиден видя, че с мен шега не бива. Той ме поведе през познатия коридор и след малко се озовах в гостната, където отново бях подложен на проверка от шестте пекинеза, които, както и при предишното ми посещение, се измъкнаха от кошниците си, подушиха ме и с разочарован вид отново се намърдаха там.

– За кого да предам, сър?

Е, нямаше да ме преметнат толкова лесно.

– Мистър Уосик ме очаква – хладно отвърнах аз.

– Много добре, сър.

Разходих се бодро из стаята, като оглеждах предметите в нея. Подсвирквах си тихичко. Поговорих любезно с пекинезите.

– Здравейте, пекинезчета! – каза аз.

Приближих до камината, над която имаше огледало. Тъкмо се оглеждах и си мислех, че лицето ми не изглежда чак толкова лошо – може би не точно красиво, но с нещо типично в него – когато внезапно в огледалото се отрази нещо друго.

Това друго нещо беше фигурата на известната романистка и прочутата ораторка по вечеринки, мис Джулия Ъкридж.

– Добър ден – каза тя.

Странно колко често боговете, които използват нас, бедните човечеци, за безплатни забавления, провалят собствените си замисли, като прекаляват с подигравките. Всяка друга непредвидена пречка по-малко страховита от настоящата, щеше несъмнено да ме превърне в безволев лист индиго, да ме стресне и накара да заеквам, с една дума – да ме направи идеален обект за подигравки. Ала в така сложилата се ситуация установих, че ме изпълва не нещо друго, а странна невъзмутимост. Имах подсъзнателното усещане, че в по-късните часове на деня реакция ще последва и че следващият път, когато погледна в огледало, ще установя с почуда, че косата ми е побеляла, но в момента бях неестествено

спокоен и умът ми бръмчеше като циркуляр в хладилна камера.

– Здравейте – чух се да казвам. Стори ми се, че гласът ми идва от някаква дълбока пещера, но беше спокоен и дори с приятен тембър.

– Искали сте да ме видите, мистър Коркоран?

– Да.

– Защо тогава – попита тихо мис Ъкридж – сте пожелали да се срещнете с моя секретар?

В гласа ѝ се долавяше същият язвителен металически звън, който бях доловил при предишния ни сблъсък на същия ринг. Но странното спокойствие, което изпитвах, не ме напусна.

– Разбрах, че сте извън града – казах аз.

– Кой ви каза това?

– Някой го спомена в клуб „Савидж“ онази вечер.

Това очевидно я задоволи.

– Защо искате да ме видите? – попита тя, смутена от бързите ми и интелигентни отговори.

– Надявах се да науча някои факти, свързани със сказките, които ще изнасяте в Америка.

– Откъде разбрахте, че се каня да изнасям сказки в Америка?

Аз повдигнах вежди. Това беше детинско.

– Някой го спомена в клуб „Савидж“ – отвърнах аз.

Тя отново се смути.

– Стори ми се, мистър Коркоран – каза тя с неприязнен блясък в сините очи, – че вие може да сте човекът, за когото става дума в телеграмата на моя племенник Стенли.

– Телеграма?

– Да. Промених плановете си и се върнах в Лондон снощи вместо тази вечер, и едва бях пристигнала, когато донесоха телеграма, подписана „Ъкридж“, от селото, където бях отседнала. В нея имаше инструкции за секретаря ми да предаде на господина, който ще дойде тази сутрин черновата на речта, която трябва да произнесе на вечерята в клуб „Перо и мастило“. Предполагам, че това би трябвало да е някаква недодялана шега от страна на моя племенник Стенли. Освен това предположих, мистър Коркоран, че вие трябва да сте онзи господин, за когото става дума.

Можех цял ден с лекота да отбивам подобни нападки.

– Странна идея! – казах аз.

– Намирате я странна? Защо тогава казахте на иконома ми, че моят секретар ви очаква?

Това беше най-злостният удар до момента, но аз го отбих.

– Човекът очевидно не ме е разбрал правилно. Стори ми се – добавих надменно аз – доста глупав тип.

Очите ни се срещнаха в мълчалив двубой за кратък миг, но всичко беше наред. Джулия Ъкридж беше възпитана жена и това я постави в много неизгодно положение в тази схватка. Защото хората могат да направят каквото си искат за превзетите маниери на модерната цивилизация и да презират нейното двуличие, но не може да се отрече, че тя притежава едно страхотно достойнство. Каквито и да са нейните недостатъци, цивилизованите порядки не позволяват на една благовъзпитана дама с високо положение в литературните среди да нарече един мъж лъжец и да го прасне по носа, колкото и да е убедена, че той напълно го заслужава. Ръцете на мис Ъкридж потрепнаха, устните ѝ се присвиха, а в очите ѝ се появи изражение, от което човек можеше да получи прободни рани, ако то вземеше, че се материализираше, но тя успя да се съдържи. Само сви рамене.

– Какво искате да знаете за моя цикъл сказки? – попита тя.

Джулия Ъкридж беше вдигнала бялото знаме.

Несполучилият комбинатор и аз се бяхме уговорили да вечеряме заедно в Риджънт грил рум тази вечер и да отпразнуваме щастливия завършек на неговите неприятности. Аз пристигнах пръв и сърцето ми се обля в кръв за моя беден приятел, забелязвайки го как безгрижно крачи по пътеката към нашата маса. Съобщих му лошата новина по най-внимателния възможен начин и духът му рухна като величествена руина под ударите на времето. Единственото изречение, което даде като принос към разговора, ако не се броят случайните едносрични възклицания, той произнесе, когато сервитьорът се оттегли с кутията пури.

– Колко е часът, Корки, старче?

Погледнах часовника си.

– Наближава девет и половина.

– В този момент – каза Ъкридж мрачно – леля ми започва да разпраща на старата дама какво мисли за мен.

Не бих могъл да нарека лейди Лейкънхийт, дори ѝ в най-добрите ѝ моменти, жизнерадостна жена, но ми се стори, че беше доста по-навъсена от обикновено, когато седнах на чай с нея следващата сутрин. Тя проявяваше всички белези, характерни за жена, получила обезпокоителни новини. В действителност тя изглеждаше точно като жена на която лелята на мъжа, който се опитва чрез женитба да се превърне в член на нейното уважавано семейство, е разкрила истинския характер на

въпросния индивид.

При тези обстоятелства не беше никак лесно да се поддържа разговора по темата за племето мгомо-мгомо. Насред моите самоотвержени опити се случи нещо, което ме накара да изхълцам.

– Мистър Ъкридж – съобщи прислужницата.

Появата на Ъкридж тук сама по себе си бе достатъчно удивителна. Но обяснението за същия вид на домашен любимец, който беше белязал държането му по време на нашата първа среща в тази гостна, беше извън границите на моето въображение. Гледката на това чудо на природата, което бях оставил предишната вечер прекършено като млада тръстика от силен вятър, а сега пърхаше като безгрижна птичка, ми подежда така разтърсващо, че направих онова, което с последни усилия избягвах всеки път, когато бях удостояван с гостоприемството на лейди Лейкнхийт – разлях чашата си с чай.

– Чудя се – каза Ъкридж, впускайки се в разговор с присъщата му жизнерадостна безцеремонност – дали това ще свърши някаква работа, лельо Елизабет.

Аз бях успял да закрепя някак чашата си, но чувайки това любящо обръщение, ръката ми трепна и проклетото чудо отново се катурна. Само някой жонгльор с дългогодишен опит би могъл успешно да се справи с миниатюрните чаши и чинийки на лейди Лейкнхийт под напора на емоциите, които изпитвах в момента.

– Какво е то, Стенли? – попита лейди Лейкнхийт с лек проблясък на интерес.

Двамата бяха навели глави над някаква бутилка, която Ъкридж беше извадил от джоба си.

– Това е нещо ново, лельо Елизабет. Току-що излязло на пазара. Разправят, че вършело отлична работа за папагали. Може би си струва да го опиташ.

– Много мило от твоя страна, Стенли, че си го донесъл – сърдечно заяви лейди Лейкнхийт. – Ще дам на Ленард от него, ако отново получи пристъп. За щастие, днес следобед се чувства по-добре.

– Чудесно!

– Моят папагал – каза лейди Лейкнхийт, решила да включи и мен в разговора – получи много странен пристъп снощи. Не мога да си го обясня по никакъв начин. Здравето му никога не ми е създавало проблеми. Тъкмо се обличах за вечеря, затова не присъствах в самото начало на пристъпа, ала моята племенница, която е била свидетелка на случилото се, ми разказа, че той започнал да се държи много странно. Съвсем

неочаквано, както изглежда, той започнал да пее много възбудено; после спрял по средата на такта и започнал да се мъчи. Племенницата ми, която е много добросърдечно момиче, естествено много се притеснила. Тя изтича да ми съобщи и когато аз слязох долу, бедничкият Ленард се беше отпуснал на стената на клетката си съвсем изнемощял и единственото, което успя да каже, беше „Вземи си фъстък!“ Той повтори това тихо няколко пъти, а после затвори очи и се катурна от пръчицата си. Прекарах половината нощ будна до него, но сега, за щастие, той изглежда започна да се възстановява. Днес следобед почти възвърна нормалното си весело настроение и непрестанно приказва на суахили, което винаги е признак, че се чувства бодър.

Аз измърморих моите съболезнования и поздравления.

– Беше изключително неприятно, че Ленард се разболя точно снощи – съчувствено отбеляза Ъкридж, – защото попречи на леля Елизабет да отиде на вечерята в клуб „Перо и мастило“.

– Какво! – За щастие, този път бях оставил чашата си на масата.

– Да – със съжаление отбеляза лейди Лейкънхийт. – А с такова нетърпение очаквах да се запозная с лелята на Стенли там. Но след като бедният Ленард беше в това ужасно състояние, съвсем естествено не можех да мръдна от къщи. Грижете за него са на първо място. Ще трябва да почакам, докато мис Ъкридж се върне от Америка.

– Следващият април – тихо промърмори Ъкридж.

– Мисля, че ще ме извините, мистър Коркоран, ако изтичам горе, за да видя как е милата душица.

Вратата се затвори.

– Момко – сериозно заяви Ъкридж, – не показва ли това...

Аз го изгледах обвиняващо.

– Ти ли отрови папагала?

– Аз? Да отровя папагала? Разбира се, че не съм отровил папагала.

Цялата история се дължи на погрешна доброжелателност, проявена в дух на най-чист алтруизъм. И, както казвах, не показва ли това, че всяка добрина, колкото и банална да е, никога не остава невъзнаградена в нашето мироздание? Човек би предположил, че когато донесох онази бутилка ПЕППО на старата дама, всичко ще завърши с няколко най-обикновени думи на благодарност. Но забележи, момко, как различните фактори се обединяват за добро. Мили, която, между нас казано, е момиче за милиони, си помислила, че птицата изглежда леко неразположена снощи и с доброто желание да ѝ помогне, ѝ дала парченце хляб, потопено в ПЕППО. Решила, че това ще ободри папагала. Признавам

чистосърдечно, че не знам какво слагат в това нещо, но е факт обаче, че нашият пернат приятел почти мигновено се напил. Е, ти чу разказа на старата дама за станалото след това, но, повярвай ми, тя не знае дори и половината от всичко случило се. Мили разправа, че човек трябвало да види Ленард, за да повярва. Когато старата дама слязла долу, той бил изпаднал в пиянско вцепенение, а днес цял ден го боли глава. Ако наистина се е надигнал и съвзел, това означава, че е превъзмогнал един от най-славните махмурлуци на столетието. Нека това ти послужи за урок, момко! Не пропускай нито ден без да извършиш добро дело. Колко е часът, стари друже?

– Наближава пет.

Ъкридж сякаш се замисли за миг и щастлива усмивка огря лицето му.

– В този момент – доволно каза той – леля ми е някъде из Ламанша. А в сутрешния вестник прочетох, че от югоизток се задава ураган!

КРАЙ

© 1924 П. Г. Удхаус
© 2005 Тодор Кенов, превод от английски

P. G. Wodehouse
Ukridge Rounds a Nasty Corner, 1924

Сканиране и разпознаване: Бамбо, 2006

Публикация:

ЪКРИДЖ. 2005. Изд. Кронос, София. Превод: от англ. Тодор Кенов. Формат: 20 см.
Страници: 256. ISBN: 954-8516-97-7

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/2165>]